

WILLIAM SHAKESPEARE

(1564 – 1616)

- 1564 – **Alžběta I.** (31 let) vládne 6. rokem (od 1558), bez potomka, bez manžela...
- Anglie: **katolíci vs. protestanti**
- 3 000 000 obyvatel (Anglie + Wales)
- velká chudoba (ovce a vlna jako záchrana)
- četné morové rány

- Stratford nad Avonou
- cca 1 000 obyv.
(dnes 24 000)
- John Shakespeare
- jeho žena Mary

Stratford nad Avonou dnes

- **23. dubna 1564** – narozen William S.
- svátek sv. Jiří, patrona Anglie
- **26. dubna 1564** – křest
- 3 měsíce po jeho narození: ve Stratfordu propukla morová rána

ochrana doktorů proti moru

Imago mortis

Politická situace:

- **Marie Stuartovna** porodila následovníka (Jakub I.)
- Francie získala **Calais**
- 1567 Marie Stuartovna uvězněna ve Skotsku
- 1568 prchá z vězení do Anglie, žádost o azyl

- **1569** – John Shakespeare zvolen rychtářem Stratfordu
- výchova jeho dětí v křesťanském duchu (bratr Gilbert, sestra Joan)
- toho roku **komedianti** poprvé ve Stratfordu („rychtářský kus“ patrně mravoučná alegorická moralita)
- **Marie Stuartovna** internována za údajnou spoluúčast ve spiknutí proti Alžbětě

➤ 1570 – papež
Pius V.
exkomunikoval
Alžbětu I.

- 1571 – WS začal chodit do **gramatické školy** (schola grammaticalis)
- seznámení se s latinskými autory (Ovidius, Vergilius, Horatius...)
- propuká „mezinárodní krize“

- **1576** – John S. žádá o rodový erb
- po dokončení gramatické školy začínají „ztracená léta“ WS (nemáme o něm zmínky)
- další sestra (Anna) zemřela; narozen další bratr (Edmund)

WS ve 14 letech (hypotetická podoba)

- **1580** – velké zemětřesení v Anglii
- zámořské poklady z Nového světa
- **Sir Francis Drake**
- papež **Řehoř XIII.** uděluje bulu zmírňující následky exkomunikace Alžběty I.

- **1582** – WS se **žení s Annou Hathaway** , měli 3 děti (Suzanne a dvojčata Hamnet a Judith)
- jezdil už tou dobou občas do Londýna???
- další „**ztracená léta**“ (7 let)
- mnoho domněnek, co mohl dělat...

- **1587** – Alžběta I. podepisuje rozsudek smrti nad svou sestřenicí Marií Stuartovnou
- **1588** – do Londýna přijíždí Shakespeare (nevíme proč ani jiné okolnosti)
- **Londýn** – 2. největší město Evropy
- práce patrně jako korektor nebo tiskař
- či snad pomocný herec???
- největší **bitva** té doby: španělská **Armada** útočí na slabou Anglii (Lope de Vega)

- **1589** – největším anglickým dramatikem je stále **Christopher Marlowe**, jehož hry vyprodávají divadla
- divadelní hity období:
Doktor Faustus, Tamerlán, Maltský Žid, Zkrocení zlé ženy (ne Shakespearovo), Hamlet (ne Shakespearův)

- **1592** – WS uplatňuje svou tvorbu
- **Služebníci lorda Strange** se ujali uvedení jeho 1. dramatu: **JINŘICH VI.** (v divadle Růže)
- po vzoru kronikářských her
- 2. uvedená hra: **RICHARD III.**
- pamflety proti WS
- kvůli výtržnostem na půl roku **zakázána divadelní činnost**
- kočování po venkově

- vzhledem k rozmáhání se moru však divadla zavřena celkem **2 roky**, výjimky vždy jen na pár dnů (březen – prosinec 1592 12 000 obětí; 1593 týdně už běžně 1 000 – 2 000 obětí)
- epická báseň **VENUŠE A ADONIS**

- **1593** – sílí žaloby na Marlowa (zavražděn v deptfordském hostinci)
- ztráta výnosného autora těžkou ránou pro herecké společnosti
- **TITUS ANDONICUS**
- **KOMEDIE OMYLŮ** – 1. velký úspěch WS
- **ZKROCENÍ ZLÉ ŽENY** (přepracování stejnojmenné hry)

- **1594** – epická báseň **ZNÁSILNĚNÍ LUKRÉCIE**
- mor ustupuje, poptávka po nových autorech
- vytvořen nový herecký soubor **Služebníci lorda komořího** (8 podílníků: WS, Richard Burbage aj.)
- v létě ničivé deště, poté ničící požár Stratford
- **MARNÁ LÁSKY SNAHA**
- **ROMEO A JULIE**

Juliin balkon ve Veroně

- **1595** – finanční postavení WS se díky podílnictví zlepšilo (ročně získá až 60 liber)
- další velký požár ve Stratfordu
- **SEN NOCI SVATOJÁNSKÉ**
- **RICHARD II.**

➤ **1596 – KRÁL JAN**

➤ **KUPEC BENÁTSKÝ**

➤ opět mor, kočování, umírá Hamnet

➤ WS obnovuje otcovu žádost o rodinný erb
(úspěšně)

- **1598 – JINDŘICH V.**
- **MNOHO POVYKU PRO NIC**
- **1599 – JAK SE VÁM LÍBÍ**
- **VEČER TŘÍKRÁLOVÝ**
- **JULIUS CÉSAR**
- **postaveno divadlo **Globe****

- **1600** – jedny z nejsilnějších námitek proti divadlu – kompromis:
- Státní rada uděluje povolení pouze 2 souborům:
  - **Služebníci lorda komořího**
  - **Služebníci lorda admirála**
- přesto postavena Štěstěna
- **VESELÉ PANIČKY WINDSORSKÉ**
- **HAMLET** (viz 1576 Katherine Hamlet)

Elsinor

- **1601** – do módy se dostávají chlapecké soubory
- epická báseň **FÉNIX A HRDLIČKA**
- umírá otec WS
- válka proti divadlům
- **TROILUS A KRESSIDA**
- **1602** – příznaky **autorské krize** WS (ale i mnoha jeho herců včetně Burbage)
- **KONEC VŠE NAPRAVÍ**

- **1603 – 19. března vydán zákaz divadelních představení**
- **24. března umírá Její Veličenstvo**
- **WS investuje do polností ve Stratfordu (pomýšlí už na odpočinek?)**
- **Jakub I. nástupcem Alžběty**
- **korunovace odložena – opět sílí mor**
- **1604 – v březnu korunovace**
- **OTHELLO**

- **1605** – poslední vrcholné tvůrčí období
- **MACBETH**
- **KRÁL LEAR**
- pokus o vyhození do vzduchu budovy londýnského parlamentu
- **1606** – **ANTONIUS A KLEOPATRA**
- kmotrem budoucímu dramatikovi – **William Davenant**

- **1607 – KORIOLANUS**
- **TIMON ATHÉNSKÝ**
- mor opět nabírá na síle – zavření divadel
- **1608 – začíná období pohádek**
- **PERIKLES**
- smrt matky WS
- **1609 – CYMBELÍN**
- vycházejí tiskem **SONETY** (154 sebraných sonetů WS), tiskař George Eld

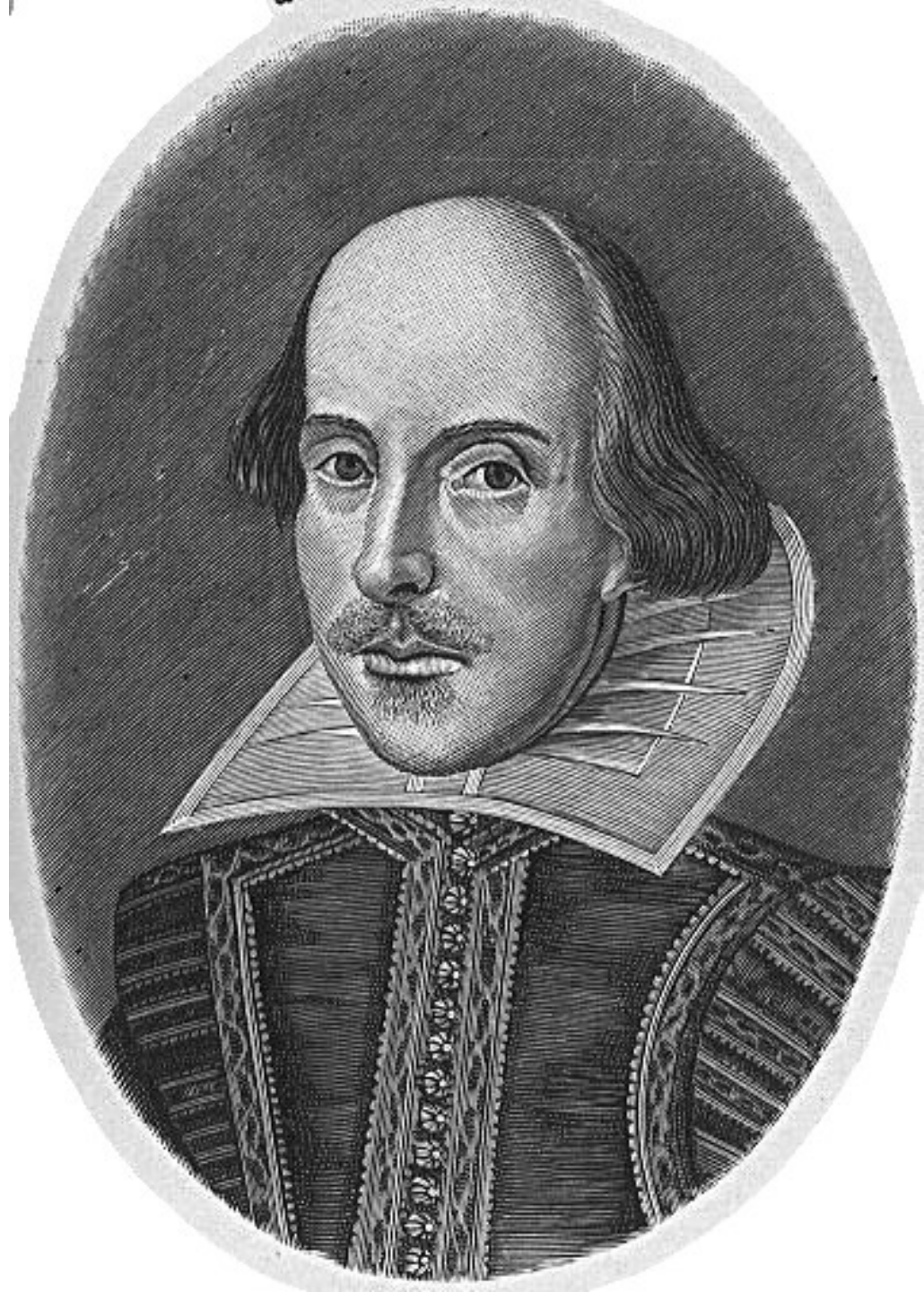
Henry Wriothesley –
hrabě Southampton
(1594) podle všeho byl
on tím „tajemným“
milencem WS

- v Anglii se vysazují moruše, snaha posílit hospodářství
- mor neustává
- WS naposledy kočuje se souborem
- **1610 – ZIMNÍ POHÁDKA**
- vzdává se **podílu**, návrat do **Stratfordu**
- věk: 46 let
- stopy WS zvolna mizí (po 22 letech strávených v Londýně)

- **1611 – BOUŘE**
- **1612 – JINDŘICH VIII.**
- **DVA VZNEŠENÍ PŘÍBUZNÍ** (poslední hra WS)
- **1615** – zdravotní stav WS se zhoršuje
- **1616 – 23. dubna** na svátek sv. Jiří, patrona Anglie umírá William S. (52 let)
- je známa **autentická podobizna WS???**

2009 – objeven
autentický portrét WS
(snad z roku 1610)

- mnohdy komplikace s **identifikací autorství**
- dochováno jen **6 podpisů WS** (jediné nám známé ukázky jeho rukopisu), např. tento:

- **1623** – vydáno **1. folio** her WS

Mr. WILLIAM
SHAKESPEARES

COMEDIES,
HISTORIES, &
TRAGEDIES,

Published according to the True Originall Copies.

LONDON

Printed by Isaac Iaggard, and Ed. Blount. 1616

Texty všech Shakespearových her (anglicky):

<http://www.opensourceshakespeare.org/>

36 her, odpovídajících kanonickému vydání Shakespearových her v tzv. **Prvním foliu** (z roku 1623):

- Jindřich VI., díl první
- Jindřich VI., díl druhý
- Jindřich VI., díl třetí
- Richard III.
- Komedie omylů
- Titus Andronicus
- Zkrocení zlé ženy
- Dva kavalíři z Verony
- Marná lásky snaha
- Romeo a Julie
- Richard II.
- Sen noci svatojánské
- Král Jan
- Kupec benátský
- Jindřich IV., díl první
- Jindřich V.
- Julius Caesar
- Mnoho povyku pro nic
- Jindřich IV., díl druhý
- Jak se vám líbí
- Večer tříkrálový
- Veselé paničky windsorské

- Konec dobrý, všechno dobré
- Hamlet
- Othello
- Něco za něco
- Macbeth
- Král Lear
- Antonius a Kleopatra
- Koriolanus
- Troilus a Kressida
- Timon athénský
- Cymbelín
- Zimní pohádka

- Jindřich VIII.
- Bouře

2 nekanonické texty:

- Perikles, král tyrský
- Dva vznešení příbuzní

BY WILLIAM SHAKESPEARES

COMEDIES HISTORIES & TRAGEDIES

Printed according to the True Originall Copies

LITERATURA:

- Bejblík, Alois – *Shakespearův svět* (Praha, 1979)
- Bejblík, Hornát, Lukeš – *Alžbětinské divadlo I. – III.* (Praha, 1980)
- Bžochová-Wild, Jana – *Úvod do shakespearovského divadla* (Bratislava, 1999)
- Hilský, Martin – *Shakespeare a jeviště svět* (Praha, 2010)
- Kott, Jan – *Shakespearovské črty* (Praha, 1964)
- Váňová, Pavla – *Identita génia* (Praha, 2010)
- Vodák, Jindřich – *Shakespeare: kritikův breviář* (Praha, 1950)